

MOMČILO POPADIĆ

B. Đuriću i T. P. Maroviću

I
U bunilu prođe blagom
pola kruga neprimjetno,
treba se suočiti s vragom
ili se pokoriti sjetno;

II
pomolit se bogu dragom,
zaboravit more ljetno,
samostanskim preči pragom,
sunce hladno i umjetno

izmisliti vrelom vidu,
treba se pokoriti stidu
što drugima nepca suši,

(mudrost jedna i bedasta)
da me brzo ne zaguši
mufno ljeto i tla kljasta.

III
Mutno ljeto i tla kljasta
u konopce sunce suče,
jarugama drač izrasta,
dažd žeženi zemlju uče.

Glava slamna poput plasta
žutim vriskom žed jauče,
brda suha i zdepasta
od nizina mržnju uče

pa se guje žustro kote.
Od nemira i nagoće
bijelj zvonik k nebu plazi,

divlji žreci opće s Magom,
a niz oči oblak slazi;
treba se suočiti s vlagom.

IV
Treba se suočiti s vlagom
s vlagom ruku i paprati
s prevrtljivim braćom Jagom,
sivim danom što se kratki,

treba se opasat špagom,
u kostrijeti tijelo dati,
oprostit se s nježnom dragom,
sunce zvat, sunce zvat.

Treba se suočiti s kišom,
oplakati sebe krišom,
licemjerno pokrit lice,

užicama reći: „Basta!“
i pred sobom pasti nice;
dočekati neba tmasta.

V
Dočekati neba tmasta,
doba kušnje, vrijeme zime,
kako kad je svih balasta
glava puna kao ime.

Moglo bi se poput hrasta
ukopati, ali čime
drugi nalet što narasta
okovati među rime.

Ravnodušnost možda pruži
fraku svjetla mrtvoj ruži,
ili neka noćna mora

vodi ruku pravim tragom
ka lanterni gorkog mora
kad se javi novom snagom.

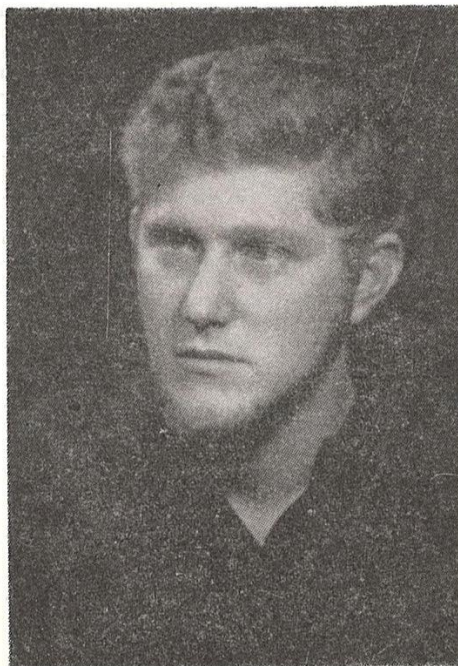
VI
Kad se javi novom snagom
hladna zemlja poslije kiše
trnci prođu tlicom nagom
što pohotno sjeme siše,

žmarci prođu vlažnim sagom
i mokro se nebo njiše,
zvono cvijeta glazbom blagom
aleluju cvata piše.

U grotlima vrućeg bluda
taloži se kal peluda
i proljetne vode teku,

sa rosom se grana sasta
dok okiva snažnu rijeku
ljigav korov što obrasta.

sonetni vrijeme

VI

Ljigav korov što obrasta
zjenu, zvijezdu, teška uda
o slobodi stalno hvasta
i o novom dobu čuda.

U smrdežu tog kontrasta
sad sam mudrac a sad luda,
čas jezuit čas fantasta
sinoć Petar, noćas Juda.

Pod krinkama razne vrsti
samo moji tanki prsti
krše se u trajnom strahu

pa dok lahor njiše Vagom
krvare po ovom prahu
nove rane starim tragom.

VII

Novo rane starim tragom
ožiljcima davne smrti
rastvore se i tad snagom
nečuvenom sve se vrti,

sve se lomi pred bestragom,
rastržu se bijesni hrti
i rvu se psi nad bragom;
sve se vrti, sve se vrti,

a kad zanos prođe naglo,
nad srcem se nebo saglo
i oblaci teški tamni,

od bunila čama nasto
pa procvjeta obraz sramni
bojom crnih bolnih kresta.

VIII

Bojom crnih bolnih kresta
plazi kuga preko granja
dok pod voćkom spi Jokasta
i opaki rasplet sanja.

Dok na ruci sni Jokasta
njena ruka od sna tanja
na golom mi oku zasta
kao znamen pretskazanja.

A u šumi kuga pjeva
crne suze zemljom lijeva
drveće u strašnom grču,

dok odjednom ne prokuha
kao mošt u zlatnom vruću
moja glava iznebuha.

IX

Moja glava iznebuha
prometne se iz objijesti
u jazbinu punu muha
gdje se čudan nakot mrijesti,

gdje u slozi zla dosluha
rasplode se mračne svijesti
i svjetlaci sjajna ruha
palacaju do besvijesti,

moja glava snom krcata
sumnji vatri i prevrata
nečastivog sobom nosi

samu sebe sobom kuha
pa dok sebe ne podnosi
cvjeta ognjem čudna duha.

X

Cvijeta ognjem čudna duha
jarki pejzaž poput krina,
kao oči iz zloduha
strovaljenog sa visina.

U vrućici more kuha
i raspinje otac sina,
Gospod strepi od propuha,
sunčanice i godina,

smjehovi su blizu plaču,
svako grlo blisko maču,
provaliji sve se kliže

fiho tonu i otoci,
svakim jutrom noć je bliže;
raspinju me krvotoci.

XI

Raspinju me krvotoci,
ispred broda more mulja,
ludoj raji samo koci,
puna kuća dragih hulja,

brzoj nozi zru poskoci
favanom se pradjed šulja,
što će biser gladnoj stoci;
svaka draga ko šarulja

u se, na se i pada se
bludno krikne i oda se,
svi se vole svi se prče

(bolja kiša što je kruća)
pa u hropcu svi se grče
i krv kulja preko kuća.

XII

I krv kulja preko kuća
i mrak hara i noć rida
teškom suzom raspikuća
otvara se ruža stida,

u šikari usred pruća
ponavlja se raskoš vida
i panika od fla ljuća
u zanosu bilje kida,

sa gore se riječi toče
sve do mora gdje se roče
vještice u divnoj zloći,

a u glavi-divnoj boci
gdje su davnom sveca moći
užegli se čudni soci.

XIII

Užegli se čudni soci
i planule stare strasti
javljaju se mrtvi oci
počeli su noži rasti,

niz moždane ko potoci
divlji vuci i nerasti
crne kuje i poroci;
do neba će bol narasti;

zbog živih će vrištati mrtvi
dok ih zemlja ne zabrtvi
kada opet mržnje buknu

prokuhati će i krv vruća,
kada rulje ludo ruknu
doći će do rasprsnuća.

XIV

Doći će do rasprsnuća,
pomrčati će svjetlost danja,
poteći će lava vruća,
bit će bala, bit će klanja;

bit će smrtni u svanuća,
početi će stara sranja,
stari pokolj i ganuća;
zemlja ima svoja pranja

i molitve i bakanja
i zlosrećna pokajanja
pa će opet biti mira.

I moj život istim tragom
dok se napjev stari svira
u bunilu prođe blagom.

MAGISTRALE

U bunilu prođe blagom
mutno ljefo i fla kljasta
treba se suočiti s vlagom
dočekati neba tmasia,

kad se javi novom snagom
lijgav korov što obrasta
nove rane starim tragom,
bojom crnih bolnih krasta.

Moja glava iznebuha
cvjeta ognjem čudna duha,
raspinju me krvotoci

i krv kulja preko kuća,
užegli se čudni soci
doći će do rasprsnuća.

A. KAMEN

Kako sam biti lep

satirikonj

Lepo je biti lep — rekli su lepi ljudi još u davna vremena, kada je izmišljena lepota.

I ja sam se u to uverio, jer sam od samog rođenja ispao — lepo dete.

Ne želim da se mnogo opisujem, ali moram da kažem da me je, pored mnogobrojne rodbine, obožavao i kompletan komšiluk, a posebno njegov ženski deo. Činjenica je da su me susedke, dok sam se kupao, obavezno ljubile u dupe, praveći neopistivu gužvu.

I kao odrastao dečak važio sam za pravog leptana u bližem i daljem komšiluku.

— Gledajte lepog dečaka! — govorili su susedi i susedke. — Gledajte kako ima lepu glavu, lepe gornje i donje udove, lep trup!

Susedke su me tada ljubile isključivo u čelo. Nisu smele više da me ljube tamo gde su nekad ljubile, jer sam u to vreme prilično zakoračio u pubertet, a pubertetlije su tu i tamo osetljive.

Bio sam, dakle, lep. Najlepši u komšiluku.

Naravno bilo mi je lepo što sam svima lep. Zbog toga su i meni svi bili lepi. I ja sam njima govorio: da su lepi, još malo pa skoro kao ja. Oni su onda udvostručavali komplimente na moj račun. I tako nam je bilo lepo.

I bio bih ja i danas tako lep da me nisu u školi naučili da treba govoriti istinu kad god se ona može izreći umesto laži. Rešim da proverim koliko škola ima veze sa životom.

Jednom prilikom, pošto su me susedi i susedke nahvalili kao i obično, diveći se mojoj izvanrednoj lepoti, ja stanem na sred šora i održim ovakav govor:

— Komšije i komšinice! Ne sumnjam u vaše mišljenje o mojoj lepoti. Međutim, priznajem da ja o vašoj lepoti mislim malo drukčije nego što sam vam govorio iz učti-

vosti i lepog vaspitanja. Mislim, naime, da vi niste ni mnogo lepi ni mnogo ružni.

Odmah sam primetio da se nešto čudno dogodilo. U njihovim očima moglo se videti da im sad izgledam nešto manje lep. Već istog dana čuo sam kako se šapuće: da mi je nos malo porastao, da sam se malo ugojio, da sam malo proćelav i, uopšte, da sam malo poružneo. Susedke su mi toga dana izljubile čelo i, sa suzama u očima, izjavile da je to poslednji put.

Pitao sam se: šta se to sa mnom desilo.

Zaključio sam da nisam bio dovoljno iskren i otvoren: komšiluku treba sve reći!

Idućeg dana im sve kažem: — Komšije i komšinice! Svaka vam čast, ali, daleko vam lepa kuća! Niste vi krivi što ste takvi, ali, mora se priznati da ste više ružni nego lepi. Samo, nemojte da se nervirate: našem komšiluku potrebni su i ružni ljudi! Ja nikad ne bih bio lep da vi niste ružni!

Taj govor, međutim, postigao je neželjeni efekat: od najlepšeg novorođenčeta i pubertetlije najednom sam postao najružnije staro zanovetalo.

I meni se samom gadi da opisujem svoju ružnoću, ali, moram da kažem da komšije i komšinice koriste svaku priliku da otresu o mene svoje fekalisane motke. U tom pogledu naročito se ističu žene.

Jednom zgodom, između dve takve motke, upitam ih:

— Drage susedke, molim vas, recite mi: šta treba da uradim da bih opet bio lep?

— Jedi govna! — odgovore mi i tresnu me ponovo onim motkama po onom čelu koje su nekad ljubile umesto onog dupeta koje je ljubljeno u početnoj fazi razvoja moje lepote.